

Otizm spektrum bozukluğunun bin yüzü

The thousand faces of autism spectrum disorder

Cite this article as: Posar A, Visconti P. The thousand faces of autism spectrum disorder. Turk Pediatri Ars 2018; 53(4): 273-74.

Sayın Editör,

Otizm spektrum bozukluğu (OSB), tekrarlayan ilgi alanları ve etkinliklerin varlığına ve sosyal etkileşim ve iletişimin bozulmasına bağlı olarak; etkilenen kişiler ve ailelerinin yaşamları üzerinde ciddi etkiler oluşturan ve yaşam boyu süren klinik bir durumdur (1). En yeni epidemiyolojik çalışmalara göre, OSB yaygınlığı 8 yaşında olan 1 000 çocuk başına 16,8 değerine ulaşmıştır (2); son yıllarda tanı alan olgularda dramatik artış, sadece kısmen bu hastalığın daha iyi bilinmesine bağlanabilir (3). Etkilenen kişilerin sayısında gerçek bir artış olduğu açıktır ve acil olarak yanıtlar gerektirmektedir. Çünkü bu durum, hastalığın etiopatogenezinde genetik eğilimin (genetik verilerle desteklenmektedir) ve etkin önleyici eylemler ile olumlu etkilenebilecek çevresel etmenlerin önemli rol oynadıkları hipotezini öne sürmemize yol açmaktadır. Bu çevresel etmenlerin tam olarak ne olduğu halen çalışma konusudur, ama çok sayıda etmenin rol oynaması olasıdır (4).

Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı-5. Baskı (DSM-5), OSB olan hastaları gerekli olan destek

düzeyine göre artan ciddiyet derecesi ile (1'den 3'e kadar) 3 gruba ayırmaktadır. Ne yazık ki, bu ayırma, bu kişileri hem klinik amaç, hem de araştırma amaçları açısından uygun şekilde sınıflandırmak için çok kaba görünmektedir. Otizmle ilgilenen çoğu sağlık çalışanlarının konuşurken ve yazarken, DSM-5 tarafından öne sürülen tekil ifade (ilgili bölümün başlığına bakınız) yerine, genellikle "Otizm Spektrum Bozuklukları" şeklinde çoğul ifadeyi kullanmaları rastlantı değildir. Aslında, sağlık çalışanları bu hastalıkları, hastalar arasında kalitatif ve kantitatif farkların olduğu çok ayrı klinik tablolar olarak algırlar.

Otizm spektrum bozukluğu olan bir kişide klinik tabloyu etkileyebilecek birçok değişken vardır. Bu hastaları diğerlerinden ayıran birinci ve belki de en önemli unsur, entelektüel işlevdir. Birçok olguda, entelektüel işlev, çok ileri derecede de olabilen entelektüel özürlülük ile uyumludur. Bazı olgularda ise entelektüel işlev ortalamasının üzerinde olabilir ve özel sektörel becerilerin gelişmesi sayesinde, iş dünyasında sorumlu konumların edinilmesine olanak tanır. Diğer çok önemli bir değişken, sözel dilin varlığıdır. Sözel dil yoksa,

Tablo 1. Otizm spektrum bozukluğu olan hastaları tanımlamak için öneri

Otizm derecesi (CARS2)	Entellektüel engellilik (non-verbal IQ≤70) (var/yok)	Minimal düzeyde sözel (konuşma yok ya da tek kelime düzeyinde) (var/yok)	Psikiyatrik komorbidite (var/yok)	Nörolojik komorbidite (var/yok)	Medikal komorbidite (var/yok)
------------------------	--	--	-----------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

Hafif-orta derece

Ciddi

Dipnotlar: İlk olarak, toplam Çocukluk Çağı Otizm Derecelendirme Ölçeği, İkinci Basım (CAARS2) puanını kullanarak, her hasta için hangi sıranın geçerli olduğunu saptayınız: hafif-orta ya da ciddi. Daha sonra, varlık ve yokluğuna göre, sütun başlıklarında belirtilen diğer beş değişkenden her birisi için "var" ya da "yok" yazınız. Minimal düzeyde sözel başlıklı sütunla ilgili olarak "yok" ifadesinin, atipik olsa bile, akıcı konuşma gerçekleşene kadar, hastanın en azından basit cümleleri telaffuz edebildiği anlamına geldiğine lütfen dikkat ediniz.

etkilenen kişi, diğer belirtiler ile birlikte, başkaları ile iletişimin olanaksızlığı ile tetiklenen “sorun davranış” ile bulgu verme riski taşır (örneğin, belirgin ajitasyon reaksiyonları ve oto ya da hetero-agresiflik). Ancak, bu olguların geniş bir yelpazede klinik bulgular vermesi diğer olası eşlik eden hastalıkların da geniş bir yelpazede bulgu vermesinden de etkilenebilir. Psikiyatrik (ör: dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu- DEHB, anksiyete bozukluğu), nörolojik (ör: epilepsi, uyku bozuklukları) ve tıbbi (ör: gastrointestinal bozukluklar, genetik ve metabolik bozukluklar) (5); bu bozukluklar, hastanın klinik tablosunu oldukça ciddi düzeyde etkileyebilir. Son olarak, zamanında ve etkin olarak yapılan davranışsal bir girişimin önemini unutmamak gerekir. Bu girişim, kişinin iyileşme şansını yükseltebilir ve klinik tablonun ilerleyişini anlamlı derecede değiştirir. Bütün bunlar, OSB'nin geniş klinik bulgularının nedenini açıklar ve bu hastaların daha etkin bir şekilde gruplara ayrılması gerektiğini düşündürür. Tablo 1, OSB'ü olan hastaları tanımlamak üzere bizim ileri sürdüğümüz basit bir öneriyi göstermektedir (hastaları, mümkün olduğu kadar homojen bir şekilde gruplara ayırmak için). Eleştiri ve önerileri memnuniyetle karşılayacağız.

Annio Posar¹, Paola Visconti²

¹Bologna Üniversitesi, Bologna Nörolojik Bilimler IRCCS Enstitüsü ve Biyomedikal ve Nöromotor Bilimler Anabilim Dalı, Çocuk Nöroloji ve Psikiyatri Birimi, İtalya

²Çocuk Nöroloji ve Psikiyatri Birimi, Bologna Nörolojik Bilimler IRCCS Enstitüsü, İtalya

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Mali Destek: Yazarlar bu çalışma için mali destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

1. American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 5th Edition (DSM-5). Washington, DC: American Psychiatric Association; 2013.
2. Baio J, Wiggins L, Christensen DL, et al. Prevalence of autism spectrum disorder among children aged 8 years - autism and developmental disabilities monitoring Network, 11 Sites, United States, 2014. MMWR Surveill Summ. 2018; 67: 1-23. [\[CrossRef\]](#)
3. Nevison CD. A comparison of temporal trends in United States autism prevalence to trends in suspected environmental factors. Environ Health 2014; 13: 73. [\[CrossRef\]](#)
4. Posar A, Visconti P. Autism in 2016: the need for answers. J Pediatr (Rio J) 2017; 93: 111-9. [\[CrossRef\]](#)
5. Alexeeff SE, Yau V, Qian Y, et al. Medical conditions in the first years of life associated with future diagnosis of ASD in children. J Autism Dev Disord 2017; 47: 2067-79. [\[CrossRef\]](#)

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Annio Posar
E-posta / E-mail: annio.posar@unibo.it

Geliş Tarihi / Received: 24.05.2018

Kabul Tarihi / Accepted: 13.07.2018

©Telif Hakkı 2018 Türk Pediatri Kurumu Derneği - Makale metnine www.turkpediatriarsivi.com web adresinden ulaşılabilir.

©Copyright 2018 by Turkish Pediatric Association - Available online at www.turkpediatriarsivi.com
DOI: 10.5152/TurkPediatriArs.2018.18066

